

Inbreng verslag van een schriftelijk overleg

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 29 april 2014 inzake de maatregelen ter versterking van de handhaving van de studiefinanciering (Kamerstuk 24 724, nr. 122).

De voorzitter van de commissie,
Wolbert

Adjunct-griffier van de commissie,
Boeve

Inhoudsopgave

- I Vragen en opmerkingen uit de fracties**
 - 1. Algemeen
 - 2. Meeneembare studiefinanciering
 - 3. Jihadstrijders met studiefinanciering
 - 4. Samenvatting
- II Reactie van de Staatssecretaris**

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

1. Algemeen

De leden van de PvdA-fractie stellen vast dat de leden van de fracties van GroenLinks, D66, VVD en PvdA recent tot een akkoord zijn gekomen over het invoeren van een sociaal leenstelsel in het hoger onderwijs. De leden van deze fractie vernemen graag welke gevolgen dit akkoord heeft voor buitenlandse studenten in Nederland. Aan welke voorwaarden dienen zij te voldoen om in aanmerking te komen voor de (leen-)mogelijkheden die het studievoorschot biedt? Maken deze studenten mogelijk ook aanspraak op de aanvullende beurs, zo vragen de aan het woord zijnde leden. Vervolgens vragen de leden of de Minister verwacht dat, met de invoering van dit studievoorschot, meer buitenlandse studenten gebruik gaan maken van de leenfaciliteiten die ons hoger onderwijsstelsel biedt. Welke (verwachte) effecten zal de invoering van het studievoorschot op de totale omvang van de uitstaande schulden van buitenlandse studenten hebben, zo vragen de leden. Ook willen de leden weten of, en zo ja, hoe het studievoorschot het voorkomen van fraude kan vergemakkelijken en het innen van openstaande leningen kan bespoedigen ten opzicht van het huidige stelsel van studiefinanciering.

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister over de versterking van de handhaving van de studiefinanciering. Zij kunnen zich goed vinden in de maatregelen zoals vermeld in deze brief. Fraude en misbruik van studiefinanciering moeten met kracht worden bestreden.

2. Meeneembare studiefinanciering

De leden van de PvdA-fractie zijn benieuwd welke gevolgen het studievoorschot heeft voor de meeneembare studiefinanciering. Kan de Minister nader op dit punt in gaan? Met de voorgenomen wijziging van ons stelsel van studiefinanciering zullen wellicht ook de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de meeneembare studiefinanciering veranderen. Klopt deze veronderstelling, zo vragen deze leden. Zo ja, kan de Minister toelichten wat er verandert voor buitenlandse studenten die een opleiding in Nederland volgen en Nederlandse studenten die een opleiding in het buitenland volgen, zo vragen de leden.

3. Jihadstrijders met studiefinanciering

De leden van de PvdA-fractie hebben met instemming kennisgenomen van het bericht dat er een einde komt aan de situatie waarin jihadstrijders in het buitenland de mogelijkheid hebben om studiefinanciering te ontvangen¹. Het is goed dat er aan deze onwenselijke situatie een einde is gekomen, zo stellen deze leden. Wel vernemen de leden graag om hoeveel Syriëgangers het gaat en of bekend is in welke vorm zijn een

¹ <http://m.nos.nl/artikel/660112-jihadstrijder-raakt-beurs-kwijt.html>

bijdrage aan hun studie hebben ontvangen. Betreft het de basisbeurs, de aanvullende beurs, het collegegeldkrediet en/of de OV-kaart, zo vragen de leden.

Daarnaast horen de leden van deze fractie graag of de Minister voornemens is zo spoedig mogelijk de onrechtmatig ontvangen studiefinanciering terug te vorderen. Zo ja, hoe gaat de Minister dit gaan doen wanneer deze jongeren niet traceerbaar zijn voor het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

De leden zijn van mening dat het wenselijk is als er preventieve maatregelen worden genomen om (in samenwerking met onderwijsinstellingen) de studiefinanciering direct te stoppen als er aanwijzingen dat iemand vertrokken is of wil vertrekken naar Syrië of Irak. Kan de Minister duidelijk maken welke wettelijke mogelijkheden zij hiertoe ziet, zo vragen de aan het woord zijnde leden.

4. Samenvatting

De leden van de CDA-fractie zijn geïnteresseerd in het effect van deze maatregelen. Er staat een evaluatie gepland voor 2019. Het is goed om beleid te evalueren en dit niet op te korte termijn te doen, maar 2019 is wel heel ver weg, zo stellen de leden. Stel dat eerder blijkt dat aanvullende maatregelen nodig zijn, dan gaan de leden er vanuit dat deze ook voor 2019 genomen kunnen worden.

Deze brief richt zich met name op buitenlandse (oud-)studenten en (oud-)studenten met studiefinanciering in het buitenland. Deze leden vragen of de Minister kan aangeven hoe effectief de huisbezoeken zijn bij thuiswonende studenten in Nederland die een uitwonendenbeurs ontvangen.

Ten slotte vragen de leden of de Minister kan aangeven wat de sanctie is op deze maatregelen. Bij eerdere debatten hebben deze leden er meermalen op gewezen dat, voor een preventieve werking van het handhavingsbeleid, de sanctie ook substantieel moet zijn. De leden ontvangen hier graag een toelichting op.

II Reactie van de Minister